Het voorkomen van medicamenteuze nevenwerkingen ten gevolge van onaangepaste dosering bij patiënten met nierinsufficiëntie in de huisartsenpraktijk

Haio: SMEERS Veronique , KUL
Promotor: VAN DEN AKKER Marjan
Praktijkopleider: DE KEERSMAECKER Raphaël

Context: Patiënten met CNI vormen een hoogrisicogroep voor medicamenteuze nevenwerkingen omdat verschillende farmacokinetische parameters veranderen ten gevolge van de nierinsufficiëntie. Correcte dosering is in deze populatie dus extra belangrijk om therapeutische effecten maximaliseren en toxiciteit te minimaliseren. Wij gingen het voorkomen van medicamenteuze toxiciteit van diuretica, RAAS-remmers en analgetica na in de opleidingspraktijk, waarna we een gericht literatuuronderzoek deden naar het voorkomen van intoleranties onder dezelfde medicatieklassen.

Onderzoeksvraag: Komen er meer medicatienevenwerkingen voor bij onaangepaste dosering van diuretica, RAAS-remmers en analgetica bij CNI? Is het risico op toxiciteit groter naarmate de nierfunctie slechter is? Welke nevenwerkingen komen in welke mate naar voren?

Methode: We selecteerden in de opleidingspraktijk 106 patiënten met een eGFR <50ml/min/1,73m2 die diuretica of RAAS-remmers of analgetica kregen voorgeschreven en gingen het voorkomen van nevenwerkingen na onder deze medicatie. Vervolgens deden we een gericht literatuuronderzoek via Pubmed en de LIMO-zoekbibliotheek van de KULeuven naar studies die handelden over veiligheid en tolerantie van voorgaande medicatieklassen bij CNI.

Resultaten: In de literatuur bestaan er belangrijke hiaten van evidentie rond tolerantie en veiligheid omtrent diuretica, RAAS-remmers en analgetica bij nierinsufficiëntie. Richtlijnen rond dosisaanpassing zijn dus gebaseerd op een zwak level van evidentie, met name theoretische assumpties, expert opinions en studies van lage kwaliteit. Onze eigen bevindingen tonen thans een hoge mate van intolerantie bij CNI onder diuretica, sartanen en NSAID's. Enkel voor spironolactone vonden we een duidelijk hoger voorkomen van intoleranties onder een onaangepaste dosis.

Conclusie: Medicamenteuze intoleranties onder diuretica, RAAS-remmers en analgetica kwamen veelvuldig voor in onze geselecteerde nierinsufficiënte populatie. Desondanks vonden we hierover amper vergelijkbare literatuur terug. Er is dus dringend nood aan grootschalige studies naar de tolerantie en veiligheid van diuretica, RAAS-remmers en analgetica bij CNI.